

ÉSZAKMAGYARORSZÁGI HÍR

**A „Király Lajos” Eszperantó Baráti Kör Tájékoztatója
Miskolc**

2008 Június

3. évfolyam 34. szám

Tartalom

JÚNIUS	3
Hollandia, az idei kongresszusi ország	4
INFORMÁCIÓK.....	5
IRIS 2008 PROGRAMTERVEZET	6
KÖNYVAJÁNLÓ	10
Északmagyarország – Irodalom	12
Bemutatkozás barátainknak	13
Juharlevélre	14
A MISKOLCI ESZPERANTÓ MOZGALOM TÖRTÉNETE	14
Pedagógus Eszperantó oktatás	15
NYELV – NYELVEK	18

JÚNIUS

Hurrá! Itt a nyár!- örvendeznek most sokan. A gyermekeknek megkezdődik a nyári szünidő, és sok dolgozó most veszi igénybe az éves pihenőnapjai nagy részét. Nosza, itt az idő a kikapcsolódásra, Miskolc város nyári programjaiban fokozottabb részvételre.

A város programfüzete jobbnál jobb rendezvényeket kínál egész évre, mégis júniustól mindenképpen megnő a szabadtéri programok száma. Lesz itt minden, ami a szemnek, fülnek és agynak ingere!

Ezekből adunk most egy kis kóstolót, kedvgerjesztőt.

Június 2-8.: Diósgyőr királynői várában a Borsodi Fonó gyermekrendezvény követi a májusi „Királynék Tavasz” reneszánsz rendezvénysorozat. Programjában a diákok rendhagyó néprajz és történelemóra keretében ismerkedhetnek meg a diósgyőri vár történetével, északkelet Magyarország népművészetével, népi hagyományaival.

Június 4.: a miskolci avas hegyi református templom új orgonájának felavatása.

Június 6-8.: Nemzetközi Florklór fesztivál.

Június 8. - augusztus 31.: XXIV. Miskolci Grafikai Biennalé, mely most Eger, Miskolc és Salgótarján városok közös rendezvénye.

Június 11-22.: „Bartók+ Szlávok 2008” Miskolci Nemzetközi Operafesztivál.

Most Bartók Béla zenéjén túl szláv testvéreink operairodalmából történt a válogatás. „Bár Magyarországon továbbra is az olasz opera hódít, fontos más nemzetek operairodalmából is válogatni. Így esett a választás szláv szomszédainkra, az ő operáikra...”- fogalmazott így Bátor Tamás az operafesztivál igazgatója, az Északmagyarország napilap 2008. május 15-i számában.

Június 20. - augusztus 15.: térzenék szólnak.

Június 26-án a Miskolci Szimfonikus Zenekar népszerű dallamokból összeállított koncertje lesz élvezhető, és

Június 30. - augusztus 11.: Collegium Musicum műsor sorozatban hat alkalommal kerül megrendezésre orgonahangverseny a miskolci Avas hegyen a műemlék református templomban.

A fontos napok közül nem hagyhatjuk ki június 25-ét, mely a Barlangok Napja.

Első ízben kell megemlíteni az ősember barlangjait a miskolci Avas hegyen. Ezeket Herman Ottó (19. sz.), a sokoldalú tudós tárta fel az általa elindított régészeti kutatások során. Számos barlangban találtak igazoló leleteket az egykor itt élő ősemberi településekre. Ezeknek a barlangoknak egy részét betömték azóta, másokat borospincékké alakítva ma is használnak.

Ősemberi használati eszközöket találtak még a miskolc-lillafüredi Szeleta barlangban is, ahol a bejáratnál az ősemberkutatás emlékét emléktábla őrzi. Szép kilátás nyílik a közeléből a szemközti hegyvonulatokra.

Értekes barlangunk még a miskolc-lillafüredi Palotaszálló függőkertjei alatt a vízesésnél az Anna forrás-mésztufa barlang, melynek érdekes képződményei felethetetlen látványt nyújtanak.

A cseppköveiről híres a szintén Miskolc-lillafüredi barlang, az István cseppkőbarlang, melyre már sokan mondták, hogy nagyon hasonlít az Aggteleki –karszt barlangjára a Baradla barlangra.

Jöjjenek és csodálják meg értékeinket, vegyenek részt Miskolc város nyári programjaiban!

Pásztor Lászlóné

Hollandia, az idei kongresszusi ország

Rotterdam – Euromast

Hollandia az Északi-tenger partján és három nagy folyó összefolyásánál lévő kicsi, sűrűn lakott, nagyon fejlett ország.

Az ország több mint a fele tengerszint alatt fekszik, ezért szükségesek a gátak és szivattyúk, hogy a területet szárazon tartsák. A nagy 1953. évi árvíz utáni torkolati munkák most aktuálissá váltak. A tengerszint előre látható magasodása, a művelhető terület folytonos süllyedése és a folyókból a víztömeg beömlése rendkívül nagy munkát igényel.

Hollandia alkotmányos monarchia parlamenti rendszerrel. Az államfő Beatrix királynő. A kormány székhelye Hágában van, mégis az ország fővárosa Amszterdam. Hollandia része a Holland Antillák a karibi régióban valamint a Királyi Hollandia.

Szombaton, a kongresszus végén fogják tapasztalni azt a karibi hangulatot a nyári karneválon, amely áthatja a városközpontot, de már előző nap hallható lesz az ún. dobok háborúja.

Hollandiában 16 millió ember él, legsűrűbb a lakosság a Holland Agglomerátumban az ország nyugati részén lévő városokban. Ezek Amszterdam, Hága, Rotterdam, Utrecht. A kongresszusi város nemzetközi lakosságú város, ahol több mint 160 nemzetiség él. Bizonyára lesz lehetőségük számos kulturával megismerkedni.

Rotterdam már nem a világ legnagyobb kikötője, mégis Európa legnagyobb tranzitkikötője. Sőt hamarosan tovább növekszik a kikötői terület, amikor még több földet hódítanak el tengertől, hogy megépítsék a második Maasvlaktét.

Mivel Rotterdam városközpontja leégett, történelmi magja nincs, de van ismert modern építészete. Világszerte híres a Boymans Építészeti Múzeum, és számos modern szobor látható a város különböző részein.

De az eszperantisták számára a legérdekesebb a jubiláló Eszperantó Világszövetség városa. És a 100-dik évfordulót a mozgalom központjában, Rotterdamban ünnepeľjük.

Loes Demmendaal cikkét az ESPERANTO c. 2008. évi folyóiratból magyarra fordította
Pásztor László

INFORMÁCIÓK

„IRIS” Eszperantó Fesztivál - 2008. július 7-14.
akár 100% kedvezménnyel

2008. júliusában Szolnokon kerül megrendezésre a 2. IRIS ifjúsági és felnőtt Eszperantó Fesztivál, és a 35. Magyarországi Eszperantó Kongresszus.

Részvételi díj: 5000Ft/nap, amely magában foglalja a szállás és az étkezés költségét, illetve a programok nagy részét. Neked is felajánljuk akár az ingyenes részvételt is, amely az étkezést és a szállást biztosítja akár 7 napra is, de lehetőség van részt venni néhány napra is.

Ha munkatársként, segítőként veszel részt a fesztiválon, kedvezményt tudunk adni az árból 3 kategóriában:

1. Helpantego: aki végig ténylegesen részt vesz a szervezésben, és a lebonyolításban, annak 100% kedvezményt adunk.
2. Helpanto: aki csak néhány programponban tud segíteni, az 50% kedvezményt kap.
3. Helpanteto: aki csak egy programelemben segítkezik, az 25 % kedvezményben részesül.

Regisztrálni a www.iris.eszperanto.info honlap címen lehet.

Az 'IRIS tagaj programeroj' linkre kattintva (jobbaldalt fenn) a tervezett részletes napi programelemek is megnézhetők.

Ha bármilyen kérdésed van, vagy ha a regisztrációnál elakadtál, segítünk az mesz@eszperanto.info vagy a esperantohea@t-online.hu címen.

Ha folyamatosan kérsz információt és/vagy te is részt vennél a napi információcserében csatlakozhatsz a info@heszperanto.hu ifjúsági és az eszperanto@googlegroups.com felnőtt levelezőlistákra küldött kérelmeddel.

IRIS 2008 PROGRAMTERVEZET

» 2. "IRIS" Eszperantó Fesztivál 2008. július 7-14. Szolnok «

Szolnok Tiszapart

A csillaggal [*] jelölt programok költsége nincs benne a részvételi díjban!
Egész héten kerül megrendezésre a tatai eszperantista festőművészek alkotótáborára!

Polgármesteri hivatal

1. NAP – 2008.07.07. (HÉTFŐ)

12:00-től	<ul style="list-style-type: none"> • Érkezés, regisztráció, szállásfoglalás • Rövid séta a közelben, a Tisza-parton, fagyizás [*] a közeli cukrászdában
19:00-20:00	<ul style="list-style-type: none"> • Vacsora
20:00-től	<ul style="list-style-type: none"> • Ismerkedési est hajnalig (Zene, tánc, éjfélkor tombolahúzás)

2. NAP – 2008.07.08. (KEDD)

08:00-09:00	<ul style="list-style-type: none"> • Reggeli
09:00-13:00	<ul style="list-style-type: none"> • Karate bemutató • Eszperantó tanfolyam (Stanislaw Mandrak) • Eszperantó versklub, rímfaragó verseny • Szolnoki civil szervezetek bemutatkozása • Eszperantó Keresztrejtvény • Sakk, dáma, malom • Gyermekprogramok (játsszóház, gyurmázás, origami, puzzle, bábkészítés)
13:00-14:00	<ul style="list-style-type: none"> • Ebéd
14:00-19:00	<ul style="list-style-type: none"> • Városnézés, a Damjanich Múzeum [*] és a Művésztelep [*] megtekintése • Filmklub (eszperantó nyelvű filmek) • Zeneklub (eszperantó nyelvű dalok) • Eszperantó próbanyelvvizsga • Nyelvklub (16:00-18:00) • Literatura kafejo (16:00-17:00)
19:00-20:00	<ul style="list-style-type: none"> • Vacsora
20:00-től	<ul style="list-style-type: none"> • Eszperantó Színház • Karaoke

3. NAP – 2008.07.09. (SZERDA)

08:00-09:00	• Reggeli
09:00-12:00	• Eszperantó tanfolyam (Stanislaw Mandrak) • Eszperantó versklub, rímfaragó verseny • Városismereti vetélkedő • Vitafórum az Eszperantó mozgalomról (Előadók rövid előadása max. 10 perc – majd kérdésekkel, hozzászólásokkal) • Gyermekprogramok (játsszóház, gyurmázás, origami, puzzle, bábkészítés)
12:00-13:00	• Ebéd
13:00-19:00	• Strandolás a Tiszaligeti Strandfürdőben [*] • Csónakázás [*] • Filmklub (eszperantó nyelvű filmek) • Zeneklub (eszperantó nyelvű dalok) • Eszperantó próbanyelvvizsga • Nyelvklub (16:00-18:00) • Literatura kafejo (16:00-17:00)
19:00-20:00	• Vacsora
20:00-tól	• Salsa • Hastánc • Karaoke

4. NAP – 2008.07.10. (CSÜTÖRTÖK)

08:00-09:00	• Reggeli
09:00-12:00	• Kirándulás: Csiperó Fesztivál, Kecskemét (X. Európa Jövője Gyermek és Ifjúsági Találkozó) [*] • Gyermekprogramok (játsszóház, gyurmázás, origami, puzzle, bábkészítés)
12:00-13:00	• Ebéd
13:00-19:00	• Csiperó Fesztivál, Kecskemét [*] • Filmklub (eszperantó nyelvű filmek) • Zeneklub (eszperantó nyelvű dalok) • Eszperantó próbanyelvvizsga • Nyelvklub (16:00-18:00) • Literatura kafejo (16:00-17:00)
19:00-20:00	• Vacsora
20:00-tól	• Jászság Népi Együttes műsora • Anjo Amika koncert • Karaoke

5. NAP – 2008.07.11. (PÉNTEK)

08:00-09:00	• Reggeli
09:00-12:00	• Magyarországi Eszperantó Kongresszus (magyar és külföldi eszperantisták előadásai, fórum) • Eszperantó tanfolyam (Stanislaw Mandrak) • Eszperantó versklub, rímfaragó verseny • Magyar népdalok (magyarul és eszperantóul) • Gyermekprogramok (játsszóház, gyurmázás, origami, puzzle, bábkészítés)
12:00-13:00	• Ebéd

13:00-19:00	<ul style="list-style-type: none"> • Magyarországi Eszperantó Kongresszus • Eszperantó szervezetek bemutatkozása • Filmklub (eszperantó nyelvű filmek) • Zeneklub (eszperantó nyelvű dalok) • Eszperantó próbanyelvvizsga • Magyar népdalok (magyarul és eszperantóul) • Nyelvklub (16:00-18:00) • Literatura kafejo (16:00-17:00) • Eszperantista festőművészek kiállítása
19:00-20:00	• Vacsora
20:00-től	<ul style="list-style-type: none"> • Nemzetközi Est (Fellépési lehetőség: Eszperantó versekkel, dalokkal, és bármilyen látványossággal) • Karaoke

6. NAP – 2008.07.12. (SZOMBAT)

08:00-09:00	• Reggeli
09:00-13:00	<ul style="list-style-type: none"> • Oktatási Kerekasztal • Eszperantó versklub, rímfaragó verseny • Magyar népdalok (magyarul és eszperantóul) • Eszperantó tanfolyam (Stanislaw Mandrak) • Szabadprogram Szolnok belvárosában vezetővel • Gyermekprogramok (játsszóház, gyurmázás, origami, puzzle, bábkészítés)
13:00-14:00	• Ebéd
14:00-19:00	<ul style="list-style-type: none"> • Oktatási Kerekasztal • Eszperantó versklub, rímfaragó verseny • Vasutasnap a közeli (kb. 400m) MÁV Sportpályán és Strandon (gazdag program kicsiknek, nagyoknak, neves előadók!) • Filmklub (eszperantó nyelvű filmek) • Zeneklub (eszperantó nyelvű dalok) • Nyelvklub (16:00-18:00) • Literatura kafejo (16:00-17:00) • Ipernity találkozó
19:00-20:00	• Vacsora
20:00-től	<ul style="list-style-type: none"> • Vasutasnap a közeli (kb. 400m) MÁV Sportpályán és Strandon (gazdag program kicsiknek, nagyoknak, neves előadók!) • Karaoke

7. NAP – 2008.07.13. (VASÁRNAP)

08:00-09:00	• Reggeli
09:00-12:00	<ul style="list-style-type: none"> • Eszperantó tanfolyam (Stanislaw Mandrak) • Eszperantó versklub, rímfaragó verseny • Városnézés Szolnokon (Repülő Múzeum, Színház, Belvárosi Séta, stb.) • Ipernity találkozó • Gyermekprogramok (játsszóház, gyurmázás, origami, puzzle, bábkészítés)
12:00-13:00	• Ebéd
13:00-19:00	<ul style="list-style-type: none"> • Strandolás a Tiszaligeti Strandfürdőben [*] • Csónakázás [*] • Filmklub (eszperantó nyelvű filmek) • Zeneklub (eszperantó nyelvű dalok)

	<ul style="list-style-type: none"> • Városismereti vetélkedő • Nyelvklub (16:00-18:00) • Literatura kafeje (16:00-17:00)
19:00-20:00	• Vacsora
20:00-tól	<ul style="list-style-type: none"> • Búcsúest hajnalig (Zene, tánc, éjféltor tombolahúzás) • Karaoke

8. NAP – 2008.07.14. (HÉTFŐ)	
08:00-09:00	• Reggeli
09:00-tól	• Hazautazás...

Szolnok

KÖNYVAJÁNLÓ

Kedves olvasóink!

Újságunk szerkesztői módot kaptak **Szabadi Tibor** nagykanizsai, eszperantó nyelven is író, fordító író két értékes könyvecskéjének megismerésére.

Mindkét kiadvány a Nyelvészeti tájékoztató füzetek sorozatban jelent meg 2007-ben.

Az első kiadvány szerzője *Szabadi Tibor J.* Címe:

ELSŐ ajmara-spanyol-magyar szószedet és kifejezésgyűjtemény

A kiadvány 81 oldalas, fedlapja színes, mint az élet, melyet bemutat az *ajmara indián nép* nyelvéből válogatott szószedettel.

A könyvecske a közölt nyelvtanával, a nyelvkönyv kategóriának megfelel. Szavait, kifejezéseit az internetes szókincs alapján válogatta össze a szerző.

Bár nem szerepel benne ezek eszperantó megfelelője, mégis köze van ehhez a hídnyelvhez, mivel a szerző a szavak kiejtésének magyarázatát az eszperantó nyelv segítségével kapta katalán barátjától.

A szótár átböngészésével állapítottam meg, hogy bár a szószedet az ajmara indián nép életének, szokásainak, hagyományainak, hitvilágának, kultúrájának a legkülönbözőbb kifejezéseit tartalmazza, mégis inkább az életmódjának kifejezéseiből, a földművelő-állattenyésztő nép szóanyagából ad ízelítőt.

Ez a kis böngészés érdekes kikapcsolódást jelentett számomra. Mondhatom azt is, ez jó vadászat volt.

Aki szintén szereti az ilyen könyvritkaságokat, azoknak melegen ajánlom elolvasni.

A könyv ára 700.-forint+300.- forint postaköltség és megrendelhető a következő címen stibo@citromail.hu

A másik áttanulmányozott könyv címe, szerzőpárosa:

Gados László – Szabadi Tibor J :

Az angol mint európai lingua franca?

Ez a 61 oldalas kiadvány is a Nyelvészeti tájékoztató füzetek sorozat kiadványaként jelent meg. A fedlapon egy bölcs tanító látható, s a Nyelvészeti tájékoztató füzetek sorozat kiadványaként jelent meg. A fedlapon egy bölcs tanító fiataloknak szóló útmutatást ad, hívja fel a figyelmet a könyv tartalmára. A könyv borítólapja így csábítóvá vált, vajon miről szól a tanító tanácsa?

Mit kell értenünk a könyv címét jelölő „lingua franca” kifejezésen?- kérdezhetik, akik nem ismerik ennek értelmét.

A szerzőpáros első tagja: GadosLászló adja meg rá a feleletet:

„A "lingua franca" kifejezésről az idegen szavak szótára a következőt írja: "lingua franca /e: lingva franka/ lat a Földközi-tenger mellékén járatos, arab elemekkel kevert újlatin, főleg olasz alapú érintkezés nyelve" Általában valamely térségben használatos közvetítő nyelv értelemben használatos „

A könyvben a szerzőpáros az angol nyelv használati fonákságait és az eszperantó nyelvnek az egymáshoz való kapcsolatát és esélyeit elemzi. Az eszperantó múltja és jelene, a 120 év eredményeit bemutatva esélyt lát abban, hogy Európa segédnyelvévé, vagy hídnyelvévé váljon mind a kultúra, a gazdasági élet és a politika terén, mintegy kiküszöbölve az angol nyelv törekvéseit: a „lingua franca” szerepre vonatkozóan.

A nagy gazdasági világverseny néhány szereplője is tért kap ebben a kiadványban, a 19, 20. század nagy magyar íróinak költőinek vallomásai mellett, melyekben egy áthidaló semleges nyelv szükségességéről szólnak, nyilatkoznak.

A könyvecske sok érdekes gondolatot, összefüggést tartalmaz, megmagyarázva azok háttérét. Ezért ennek a könyvecskének az elolvasását feltétlenül ajánlom kedves honfitársaimnak ismeretszerzés, és levelező-csevegőlisták témájaként egyaránt.

Csatlakozok a kiadvány utószavát író dr. Horváth György véleményéhez:

„Tovább kell haladni a kijelölt úton a legjobb megoldás felé.” Gados és Szabadi megtettek egy nagyon fontos lépést, amely a jövő felé vezet.

A nyelvi változásoknak és az elismerésnek idő kell....

A két szerző dolgozata figyelemfelkeltő, utat mutató, továbbgondolásra és a megvaslósításra feltétlenül alkalmas. Tudományos irodalmunk értékes művel gyarapodott.”

Ez a mű is megvásárolható Szabadi Tibornál. Ennek is 700.-Forint az ára és + 300.-Forint a postaköltség.

Mindkét könyv megrendelhető a következő címen: stibo@citromail.hu

Pásztor lászlóné

Északmagyarország – Irodalom

Bereti Gábor

1948-ban születtem. Miskolcon élek, könyvtáros vagyok. 2008. februártól tagja vagyok a Magyar Eszperantó Szövetség Miskolci Eszperantó-csoportjának. Csoportvezetőm Dudás József, aki néhány versemet lefordította eszperantóra.

Irodalom iránti vonzalmam régi keletű. Még középiskolás koromban farigcsáltam az első verseimet. Ha ezek meglennének, ma már bizonyára csak mosolyognék rajtuk. De telt múlt az idő, az érdeklődésem szélesedett, s a műfajok sokaságát próbáltam ki - nemcsak a művészetek terén. Így az elmúlt 30 évben jelentek meg verseim, kritikáim, novelláim, esszéim, recenzióim. Mi több, az utóbbi időben még a fotózással is kacérkodom. Lehet, hogy túl sok mindenbe belefogok, ahelyett, hogy egy valamiben alaposan elmélyülnék. Ma úgy gondolom, hogy ha igaz is ez az ökonomikus igény, az igazodás elsősorban alkat kérdése. A Felsőmagyarország Kiadónál 2000-ben jelent meg novelláskötetem. Írásaim az utóbbi években tbk. olvashatók voltak a Magyar Napló, Hitel, Ezredvég, Új Forrás, Napút, Polisz, Új Holnap, Tekintet, stb. folyóiratokban. Irodalmi versenyen, pályázaton nem vettem részt, díjat nem kaptam, helyezést nem értem el. Jelenleg alkotóközösségnek tagja nem vagyok.

Bereti Gábor

Bemutakozás barátaimnak

E Hírportál szerkesztője, kedves ismerősöm Pásztor Lászlóné Adrienne volt kedves felajánlani a lehetőséget, hogy lapjuk médiafelületén bemutatkozhaszak. Örömmel élek az adódó alkalommal.

Annál is inkább, mert magam is az eszperantó nyelv, mozgalom és eszmeiség elkötelezettje vagyok. Annak ellenére, hogy az életkörülményeim alakulása folytán a nyelvet a hétköznapiakban gyakorlatilag nem használom. És ezért sajnos már sokat felejtettem.

Igaz, ez azt is jelenti, hogy egykor tanultam, hogy elsajátítani igyekeztem, noha ez igazán magas szinten sohasem sikerült. De ma is életem legkedvesebb emlékei közé tartoznak diákkorom eszperantó-szakköri élményei. Hiszen jóemlékezetű Dr. Árokszállás Zoltán tanár úr szakköri tagjának és tanítványának lenni a Földes Ferenc Gimnáziumban, felejthetetlen élményt jelentett. Az ő széles látókörű, eredetien impulzív, sodró lendületű előadásai és ismertetései nemcsak a nyelvről, de a szélesebb értelemben vett eszmeokról is, meggyőző erejűek voltak, s eltéphetlenül az eszperantó jelenség hívévé avattak. Ma már, cirka ötven év távlatából bizton állíthatom, hogy Árokszállás tanár úr nyitottsága, rigorózus igényessége, életem későbbi alakulására is nagy hatást gyakorolt.

Noha a későbbiek úgy alakultak, hogy a nyelv használatára, ha én magam kifejezetten nem kerestem a találkozást, nem adódott lehetőség, ezért alkalmazása a hétköznapiak gyakorlatából kiszorult - de nem úgy a szívemből. Ha magam körül eszperantó szót hallok, ma is megdobb a szívem, és soha nem mulasztom el, hogy hitet ne tegyek a Remény eszméje mellett.

És szükség is van erre, még ebben az általam képviselt passzív formában is. Hiszen nap mint nap tanúi lehetünk egyfajta megosztó, az angol nyelv javára történő, más nyelveket másodrendűvé fokozó, az angolszász világhatalommal terjedő nyelvi diszkriminációnak. És bizony ez számomra, aki egy kis nyelvet tudhatok anyanyelvemnek, és aki ezért az eszperantó nyelvben és eszmeiségben a népek nyelvi egyenjogúságának megvalósítható lehetőségét látom, bántó, sőt sértő is. Óhatatlanul minden nemzeti nyelv egyben a nemzeti érdekképviselő - gyakran más nemzetek rovására történő - eszköze is. Egyedül az eszperantó az, amely minden nyelvtől és nemzeti érdektől egyenlő távolságot tart. Egyedül az eszperantó a szabadság, és az egyenlőség nyelve. Barátaim! Fogjunk össze az eszperantóért, a szabadság és az egyenlőség érdekében!

BERETI GÁBOR

Juharlevélre

A messzeség nevet. Övé a holnap.
Zsibbadnak arcomon felhők árnyai.
A Hold havas fényében ázik, ázik nyarunk.
Kabátban áll minden virág, száraz fény
zörög, s a kövek között víz-bőrben
gyík oson, szél köhög. Édes mosoly,
kamaszpír didereg ajkadon. Egyszerre
villan az összes évszak, telt kebled
csókolom. Hajad örvényes éje széthasad:
kihull belőle minden –, elfogy és megmarad.
Zúg a gleccserbe zárt hóvihar.
Az ölelés utcájában most egyedül vagyok;
elnyelt fények közt ragyog az első délután;
nevetésed csillan, s újra rám csobog;
elragad, belém karol, leránt és
eltipor: mindent visszhanggá tarol a
företteg. Az idő, akár a képzelet összefolyt.
Könnyet és mosolyt görgetett. Nevet a
messzeség. Egy sárgult juharlevélre emlékül
írom föl neved.

Pál István

A MISKOLCI ESZPERANTÓ MOZGALOM TÖRTÉNETE

-folytatás-

- IV. RÉSZ -

A III. Találkozó - Zámenhof utca és Eszperantó forrás

Már 1960 elején megjelenik a tájékoztató és program a III. Észak-magyarországi Eszperantó Találkozó Miskolcon történő megrendezéséről. A vasutas és a szakszervezeti városi eszperantisták nagy erővel készülnek. Solticzky Lajos – aki a városi tanács pénzügyi osztályának előadója – Zámenhof utca elnevezés ügyében tevékenykedik, a vasutasok egy forrást szeretnének elnevezni. Mindkettő sikerül, és a május 14-15-én Miskolcra látogató népes eszperantó társaságnak igazán tartalmas napjai voltak.

A két napon Baghy Gyula A és B vizsgát tart, ismét a városi tanács díszterme ad helyet az ünnepi ülésnek, melyen Dr. Győry Nagy Lajos elnököl. A második napon a Zámenhof utcánál Kökény Lajos mond beszédet, délután Lillafüreden az Eszperantó forrást Király Lajos avatja

fel. A program érdekességét az adta, hogy a résztvevők a miskolci Eszperantó térről indultak az erdei kis vonattal Lillafüredre, onnan gyalogoltak a Hámori tó partján lévő Eszperantó forráshoz. A találkozót táviratban üdvözölték a moszkvai eszperantisták, valamint Marjorie Boulton írónő Angliából, aki értékes anyaggal gazdagította a kiállítást.

1960. május 15-én ünnepi eseményre kerül sor. Népes társaságban tisztelői, tanítványai, ismerősei, családja ünnepli a Kossuth u. 11.sz. Kultúrházban Király Lajos eszperantó munkásságának 50 éves jubileumát. Erre az alkalomra írt – sajnos csak pár oldalas – visszaemlékezése értékes forrásanyag.

1960-ban új vezetőséget választott az SZMT Eszperantó Csoport. Ebben szervező titkát Pál István, könyvtáros Petőfi Angéla, pénztáros Vári Márta, elnök Solticzky Lajos és tiszteletbeli elnök Király Lajos.

Szomorú évkezdés - Megyei Bizottság

1961 a miskolci eszperantisták gyászával kezdődött. Január 10-én elhunyt Király Lajos, nem sokkal az 50 éves jubileuma után. A szakkör, melynek tiszteletbeli elnöke volt, külön eszperantó nyelvű gyászjelentést adott ki. A temetésen Solticzky Lajos mondott eszperantó nyelvű gyászbeszédet. Az SZMT Eszperantó Szakkör Tájékoztatójában részletesen ismertette Király Lajos eszperantó munkásságát. Halála iskolai és eszperantista tanítványaiban mély nyomot hagyott, életére levelekben, verssel is emlékeztek.

1961 jelentős eseményei között élenjár a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Eszperantó Területi Bizottság megalakulása, amely három körlevelet adott ki az események hű leírásával. Solticzky rendszeres munkatársa a „Hungara Esperantisto” –nak, a Magyar Eszperantó Szövetség lapjának. Ebben közli többek között az 1961. október 26-án rendezett Kalocsay ünnepi estét, melyen Dr. Győry Nagy Lajos elnökölt, Kökény Lajos beszélt Kalocsay Kálmán életéről és maga a világhírű író tartott előadást az „Eszperantó és az irodalom” címmel.

1961. május 8-án megalakul a diósgyőri „Szinavölgyi” Eszperantó csoport Lőrinczy József vezetésével /ez Miskolc negyedik csoportja/. 1961. július 3-15 között nagy sikerű tanfolyamot tartott Baghy Gyula a Földes Ferenc gimnáziumban pedagógusok számára 64 résztvevővel.

A résztvevők közül kiemelkedett a későbbiek során dr. Árokszállassy Zoltán biológia tanár, az eszperantóra fordított nagyon nivós magyar népdal- és Petőfi vers-gyűjteményével.

Pedagógus Eszperantó oktatás

1962 - 1968

1963 Baghy Gyula Miskolcon.

Márványtábla a barlangban - Az első iskola

1962-re nivós tervet dolgoz ki a Megyei Bizottság. Emlékünnepek, tanfolyamok, majd a 14. Vasutas Eszperantó Világkongresszus Miskolc-tapolcai és aggteleki rendezvényeibe a miskolciak is bekapcsolódnak.

1962. februártól dr. Győry Nagy Lajos ismét tart 2 eszperantó nyelv tanfolyamot. A miskolci Megyei Bíróságon ill. a Miskolc-városi Tanácsházán tartott tanfolyamai hallgatói közül négyen csatlakoznak a miskolci központi eszperantó-klubhoz: Dr. Székely László, dr. Gárdus Ferenc bírók, dr. Temes István ügyvéd és Földi Adrienne.

1963. májusában Baghy Gyula tart előadást, júniusban márvány emléktáblát avatnak az aggteleki cseppkőbarlangban, júliusban Solticzky Lajos az SZMT csoporttal megkoszorúzza az 1957-ben avatott Eszperantó téri emléktáblát Miskolcon.

Mezőkövesden és Kazincbarcikán tovább folyik az Eszperantó élet, ahol Pál István kezdett először tanfolyamokat indítani.

A Művelődésügyi Minisztérium a középiskolákban rendkívüli tárgyként, az általános iskolákban tanfolyamként engedélyezte 1963-tól az eszperantó nyelv tanítását. A Köznevelés c. lapban a pedagógusoknak szinte iskolai oktatásra lelkesítő cikk jelenik meg 1964 nyarán.

A Borsod megyei Eszperantó Bizottság elnöke, Dr. Győry Nagy Lajos bölcs előrelátását dicséri, hogy a rendelet megjelenése előtt már gondoskodott a pedagógusok nyelvoktatói képzéséről.

1964-ben Baghy Gyula betegsége miatt az alapfokú vizsgára felkészítésre dr. Jáky Ferencet kérte fel dr. Győry Nagy Lajos. Baghy Gyula Verda Vojo c. kisregénye végigolvasatása és megbeszélése után került sor a vizsgára. Az 1964. augusztus 27-én alapfokon igen eredményesen vizsgázók között voltak Busai Mária, és Olajos Károlyné tanítónők, Bossányi Gyula igazgató és Földi Adrienne.

1964. október 1-én az Általános Iskolában kezdődött Szirmabesenyőn a 3. – 4. osztályban Busai Mária és Olajos Károlyné pedagógusokkal, Bossányi Gyula igazgatóval az eszperantó nyelvoktatás.. Ezt a munkát a miskolci eszperantisták kezdettől segítették. 1964-ben már ötödik éve folyik eszperantó oktatás a Petőfi kollégiumban. /A tanfolyamot 1960-ban Király Lajos kezdte el, később Pál István, majd Temesi István folytatta./. Az SZMT csoportnak 37 tagja és gazdag programja van. Kiállítást rendeznek, filmeket vetítenek.

Új Eszperantó Csoport Diósgyőrben - Ifjúsági a Földesben.

Az Általános Iskolában Szirmabesenyőn már 80-ra növekszik az eszperantót tanulók száma, akiket Baghy Gyula is meglátogat a miskolciak kíséretében. Kazincbarcikán 40 résztvevővel /10 lengyel/ 8 város és község eszperantistái találkoznak.

Diósgyőrben az új Ady Endre Művelődési házban 1965. március 1-től Balázs József igazgató engedélyével Pál István szervez tanfolyamot és alakít szakkört, melyet ott 1975-ig vezet. A szakkörnek ekkor már 20 tagja van. A csoport tagjai mint veterán munkás eszperantistát, Lehoczky Bélát tiszteletbeli taggá választják.

A Földes Ferenc gimnáziumban a miskolci Pedagógus Eszperantó Szakcsoport ifjúsági tagozatot alakít 1965. október 21-én. Ennek 21 gimnáziumi tanuló a tagja önálló vezetőséggel.

1965. június 17-én az SZMT székház színháztermében 200 főnyi közönség tapsol a szirmabesenyői úttörők önálló eszperantó estjén, amelyen Baghy Gyula a Magyar Eszperantó Szövetség tiszteletbeli elnöke is megjelenik. Baghy Gyula másnap irodalmi estet tart és ekkor rögzítik hangszalagra örök értékű előadásait, verseit. A megye és központja Miskolc elégedetten ad tájékoztatást arról, hogy – a pedagógus és két vasutas csoporton kívül – hat eszperantó csoportja van, további tíz tanfolyamon tanulják a nyelvet. A szerencsi Bocskai István gimnáziumban először kerülnek 35 diák bizonyítványába az eszperantó nyelv érdemjegyei.

Világkongresszus Budapesten - Külön vonattal és külön buszokkal Aggtelekre.

Az 1966. év Miskolc és BAZ. Megye csoportjainál zsúfolt, tartalmas programot jelentett. Kazincbarcikán Eszperantó sétányt neveztek el.. A szirmabesenyőiek is bemutatkoznak a Világkongresszuson Budapesten, ahol 10 országból 100 gyerek ad műsort. A miskolci csoportok a kongresszus előtt/ 1966.július 30 – augusztus 6 / előadásokat rendeznek, utána pedig tanfolyamokat. Földi Adrienne az 52. Eszperantó-Kongresszuson segítő szerepet vállalt. A Budapestről kiinduló aggteleki kirándulásra Miskolcon szervező bizottság alakult. A külön vonat vendégeit 4 külön busz vitte tovább Miskolcra Aggtelekre. A 220 fős, sok-nemzetiségű

eszperantistákból álló csoportot négy csoportvezető kísérte: Földi Adrienne, Váry Márta, Pál István és Temesi István. Útközben ők ismertették a vidék látványosságait és fordították a barlangtúrán a magyar nyelvű szöveget eszperantóra a korábban megkapott szakanyag alapján. Az egész aggteleki kirándulást dr. Györy Nagy Lajos és Temesi István szervezte.

1967-ben 10 éves a Rónai Sándor Megyei Művelődési Ház Eszperantó Szakköre. A klubfoglalkozásokat kölcsönösen látogatják a miskolciak, szerencsiek, kazincbarcikaiak, mezőkövesdiek. Ismét szomorú esemény következik be. 1967.március 18-án elhunyt Baghy Gyula világhírű eszperantista író és költő. Temetésén a miskolciak is jelen vannak. Pál István a Vasutas Eszperantó Szakosztály küldöttként részt vesz az NSZK-ban /Fulda/ tartott vasutas világkongresszuson és a hamburgi országos kongresszuson.

Vasutasok miskolci száma - Veterán eszperantisták

A Miskolcon tartott eszperantó pedagógus oktatásnak újabb sikere, hogy tanít a nyékládházai általános iskolában Kóródy Gézané. 1968-ban már 85 tanulót ismert meg az Eszperantóval és rövidesen önálló műsorral lépnek a nyilvánosság elé.

Az SZMT Művelődési Házban megemlékeznek az eszperantó csoport tagjai a Nemzetközi Nőnapról és e fényképet egy bel és külföldi lap is közli.

A Magyar Vasutas Világ / Hungara Fervojista Mondo/ c. negyedévi folyóirat 1968-ban miskolci számot adott ki. Ebben Hábel György, Váry Márta, Petőfi Angéla és Pál István írásai és fordításai jelennek meg a Tiszai pályaudvar, Lillafüredi Erdei Kisvasút hejőcsabai vasúti híd témákról, valamint Kandó Kálmán és Baghy Gyula személyéről.

Folytatódnak a tömeges tanfolyamok és vizsgáztatások, az eszperantó csoportok száma is növekszik. 1968. június 29-30-án baráti találkozón műsor keretében köszöntik Lehóczky Béla és Solticzky Lajos veterán eszperantistákat 50 éves eszperantó munkásságuk elismeréséül. Mindketten 1918-tól tagjai a mozgalomnak. Lehóczky Bélának nagy érdemei vannak a munkás eszperantó egyesületi élet miskolci működéséért, míg Solticzky Lajosnak az Eszperantó tér és Zámenhof utca elnevezések kivívásában.

-Folytatjuk-

Szerző: Fekete Vipera

Optikusnál

Jöjjön uram, megvizsgálom
Épp a legjobb helyre jött,
Nekem is volt szemproblémám
Ám egy éve helyrejött

Helyezkedjen el a székben
Dőljön hátra teljesen,
Nem fog fájni – higgye el, csak
Üljön szép kényelmesen

Rakja kezét jobb szeméhez
S ne vegye el előle,
Mutatnék pár dolgot, s kérem
Szóljon, mit lát belőle

Azután a bal szemét is
Megnézzük a jobb után
- Vallja be, hogy ezt a módszert
Nem látta itt Óbudán

No, most akkor néhány lencsét
Próbaképpen tegyünk fel,
Addig, amíg nem lát tisztán
Semmiképp sem megyünk el

Végül, mindent összevetve
Mondanám a tényeket:
Akárhogy is szépítem, ön
Nem látja a lényegét

Vegyen nálam szemüveget
S meglátja, hogy meglátja
Azt is, ha a háta mögött
Nyelvet ölt egy barátja

Pásztor Lászlóné
2008.
NYELV – NYELVEK
Éve is
Tanulmány
Folytatás
II. rész

A világ legnagyobb jelentőségű nyelvcsaládjai:

A sokféle nyelvet sajátosságaik alapján csoportokba, nyelvcsaládokba soroltan tartják számon. Az 1961-es kiadású Új Magyar Lexikon szerint, a világ legnagyobb jelentőségű nyelvcsaládjai:

Az Indoeurópai nyelvek (ind, iráni, örmény, görög, albán, újlatin, kelta, germán, balti nyelvek, szláv nyelvek), uráli nyelvek (finnugor, szamojéd), altaji nyelvek (mandzsu-tungus, mongol, török, oguz, kipcsak, csuvas, jakut, tatár, kóreai, japán), kaukázusi nyelvek (kartvel, abház-adige, veinah, dagesztáni), dravida nyelvek (tamil-kuruk, kannara, telugu), tibeti-kínai nyelvek (kínai-thaj, tibeti-burmai), ausztroázsiai nyelvek (khaszi-nikobar, mon-khmer, munda), ausztronéziai nyelvek (indonéz, polinéziai, melanéziai), paleoszibériai nyelvek (csukcs, burják, kamsadál, fukagir, csuvas), semita-hamita nyelvek (a semita nyelvek: arab, héber, etióp.. /a hamita nyelvek: berber, tuareg, kusita, szomáli, galla...) bantu nyelvek (szuahéli, zulu, ruanda, asanti...), szudáni nyelvek (hausza...), khoin nyelvek (eszkimó, aleuta), indian nyelvek (algonkin, irokéz, sziu, ubo-azték, maya, aravak...) ausztráliai nyelvek.

Ha a nyelvekről beszélünk, nem csak nemzeti nyelvekről kell szólni, hanem nyelvjárásokról, nemzetiségi (kisebbségi), valamint csoportnyelvekről (zsargonokról, szlengekről stb.) is.

Más vonatkozásban beszélhetünk, többek között: a biblia, a filozófia, a politika, az irodalom (benne a költészet, a kritika és a fordítás nyelvéről), a meteorológia, a sport, a tudományok, a technika nyelvéről, - a színház, az újságírás, és még sorolhatnám tovább.

Olvasmányaim között talákoztam olykor olyan történetekkel, melyek azt írták le, hogy egyes emberek ismerték az állatok nyelvét. Ezek meseként kerültek leírásra, de oly érdekesek voltak, hogy akár igaznak is elfogadhatjuk őket, mivel az életnek vannak bizonyos rendkívüli eseményei, melyek rendkívüli megoldásokat szülnek.

Ilyen történetek voltak például Benedek Elek magyar népmesegyűjtő és feldolgozó azon történetei, melyek a kígyó, a medve és a madarak nyelvének ismeréséről szólnak. Vagy: a sziú indiánok története szerint egy indiánt egész télen át egy farkascorda látott el élelemmel, amikor nem tudott visszamenni törzséhez a hirtelen lehullott hó miatt. És ilyen történet a dzsungel fiának Mauglinak története is. Róma megalapítói, Romuluszt és Rémuszt is farkasok táplálták. Ezek a történetek azt sugallják, hogy ha az ember és az állatok között egymás nyelvének megtanulása sikerült, sikerülhet a nyelvi kommunikáció az emberek között is a nagy különbségek ellenére is. Az ember világa, azonban bonyolultabb az állaténál. Itt, ismét a több nyelv ismeretének kérdése, szükségessége merül fel. Az, hogy legalább két nyelv ismerete, plusz az eszperantóé mennyire szükséges, mutatja a következő eset.

Alpfokú angol és néhány szavas német tudással, felsőfokú eszperantó nyelvtudással a horvátországi Splitben három napig áruházi tolmácsként működtem az ottaniak kérésére, amikor egy vásárlási időszakban 1973 májusában kisegítettem az eladókat. Ezért a segítségemért kapott pénzösszeg az akkori magyarországi egy havi keresetemnek felelt meg. A tolmácskodás végén megkérdezték, melyik nyelvet beszéltem harmadikként. Az eszperantó említésekor csodálkozva mondták, nem is gondolták volna, hogy az eszperantó ilyen jól működjön kereskedelmi segédnyelvként. Lám, nekem ez volt a nyelvtudásom egyik kézzelfogható eredménye és máig az egyik legérdekesebb élményem.

De, azt mindenki elfogadja, hogy egy ember nem tanulhatja meg a világ összes nyelvét. Minden nemzetiségű emberrel nem tudhatja megértetni magát, bár, korunkban is élnek sok nyelvet ismerő emberek. A soknyelvűség problémáját az ókorban már az asszírok, zsidók is érezték. Erről szól a bibliai Bábel tornyának története. Ők még Isten büntetését látták a toronyépítés abbamaradásában, a nyelvek sokfélesége miatti nyelvzavarban. Megpróbálták megoldani a helyzetet a későbbiekben. A kultúra, a tudomány, a királyok és fejedelmek udvarában és az akkori kereskedelmi viszonyok javítása érdekében. Voltak párhuzamosan használt nyelvek. Egyik kulturális célt, a másik kereskedelmit szolgált.

Ilyenek voltak: a sumér – akkád, majd később a klasszikus latin – közönséges (népi) latin, de működött ezek keveréknyelve is, mint például az őshéber- arami, és a görög-latin is, mint ahogyan erről a Gvidlibro por Supera ekzameno c. vizsgákhoz felkészítő könyvben olvashatunk.

Világszerte sok tudós foglalkozott és teszi ma is a soknyelvűség problémájával. Mintegy 120 nyelvtervezetet hoztak létre. Köztük van például a világhíres magyar matematikus Bolyai János és még nyolc másik magyar tudós alkotása. (L.Gvidlibro) is.

Az a nyelvtervezet, amelyet 1887-ben a lengyel szemorvos, dr. Zamenhof indított útjára, rövid idő alatt fejlődőképes élő nyelvvé vált. (Kezdeményezője szerzői jogáról már kezdetben lemondott és művét átadta a világnak.) Milyen jellemzői említhetők ennek a 121 éve útjára indult nyelvnek?

Az eszperantó nyelvtani és szóanyaga a nyugateurópai nyelvekre épül, szláv nyelvanyag kevékével. Nyelvtana logikus, könnyen elsajátítható, s ez előny a nyelvtanulásban. De – mint más nyelveknél, itt is - a nyelv megtanulásának időtartama sokban függ az egyén

teljesítőkéességétől, tanulási módszereitől, igényességétől és a tanulásra ráfordított időtől és a gyakorlattól.

Használatának előnye, hogy ha az elsajátítása magas szinten történik, az ugyanezen nyelven beszélő partner lehet: afrikai, japán, germán, busman, vagy angol, én mégis úgy érzem, mintha az anyanyelvemen és egyenrangúan beszélnék egymással. És ez, a beszélgető partnerség mindkét oldalára igaz. Ez a megértés felemelő érzés. Hiszen eszperantó nyelven kitűnően meg tudok érteni másokat és meg tudom értetni magam függetlenül attól, milyen nemzetiségű, milyen anyanyelvű emberrel beszélek.

Egyik afrikai levelezőm azt írta egyszer, hogy az eszperantóban a szabadság nyelvét látják és ez független attól, hogy az afrikaiak nyelvének szókincese nem kapott szerepet az eszperantóban.

Az eszperantó elterjedtségét mutatja, hogy a Föld 119 országában több millióan beszélik és 99 országban működik Eszperantó Szövetség.

Rendszeres rádióadás történik: Pekingből, a Vatikánból, Rómából, Varsóból, Bécsből, Tallinból és Szöulból.

Kis nép nyelve gyakran szenved el, hogy fogalmak nevét, kifejezések tömegét nagy nyelvekből veszi át (pl: az angolból) és forrasztja a magáéba saját nyelvének megújítása vagy saját nyelvéhez alakítása nélkül. Az ilyen szavak nagyobb mértékű térhódítása, sajnos a kis nemzeti nyelvek kihalásához vezethet. Erre a veszélyhelyzetre is tekintettel, az Egyesült Nemzetek Közgyűlése a 2008. évet a Nyelvek Nemzetközi Évének nyilvánította. Az év tevékenységei összehangolásának feladatát az UNESCO-ra bízta. Ennek *főigazgatója, Koïchiro Matsuura* üzenetben vázolta az év feladatait. Üzenetében többek közt ez áll:

„[N]éhány generáció élte alatt a világon beszélt 7000 nyelv több mint 50%-a eltűnhet. Most kevesebb, mint egynegyedük használt az iskolákban és a világhálón, a nagy többséget pedig csak szórványosan beszélik. A nyelvek ezrei – annak ellenére, hogy mindegyik olyan embercsoportnak a tulajdona, amely azt mindennapi közlésszereként használja – kimaradnak az oktatási rendszerekből, tömegtájékoztatásból, kiadói iparból és általában a nyilvánosság közegéből.

Cselekedni kell sürgősen. Hogyan? Olyan nyelvpolitika ösztönzésével és kidolgozásával, amely lehetővé teszi minden nyelvközösség számára anyanyelvének lehető legszélesebb és leggyakoribb használatát, valamely nemzeti vagy régiós nyelv és valamelyik nemzetközi nyelv uralma mellett, az oktatásban is. Az uralkodó nyelvek beszélőit is ösztönözni kell más nemzeti vagy regionális nyelv és egy vagy két nemzetközi nyelv tudására. Ha majd a többnyelvűség teljesen elfogadott lesz, akkor minden nyelv megtalálhatja helyét globalizálódó világunkban.

Ezért az UNESCO felhívja a kormányokat, az ENSZ-szerveket, a civil társadalom szervezeteit, az oktatási intézményeket, a szakértők szövetségeit és a másféle érintetteket minden nyelv, különösen a veszélyeztetettek, tiszteletének, előmozdításának és támogatásának szorgalmazására a közösségi és az egyéni élet minden helyzetében.”

Egyetértek vele, amikor a nyelvtanulás szükségességére hívja fel az emberiség figyelmét. Igen, több fordítást kellene végezni a nemzeti nyelvekből a nagy és a közvetítő nyelvekre. Ez a fordítás az eszperantó tekintetében szépen halad. Kialakult és folyamatosan szaporodik saját irodalma és egyre nő a nemzeti nyelvekből az eszperantóra történő fordítások száma is. Valóságos műrecek születnek, melyekre a nyelv beszélői joggal lehetnek büszkék.

Igen, a nagy nemzeti nyelvek beszélőit is rá kell bírni, hogy ők is tanuljanak más nyelveket. Szerintem a magyar nyelvpolitika még a 20. században is jó volt. De, úgy 20 éve ez kezd megváltozni nemzeti nyelvünk rovására. Például: a különböző országok csak angol nyelvű felvilágosításokat adnak, a különböző technikai szövegek szakirodalma is csak angolul jelenik

meg. Ezzel az angol igen nagy nyomást gyakorol a magyar nyelvre és a megtanulásra választható nyelvekre is, mivel az alkalmazott nyelvpolitika hatására a legtöbben csak angolul akarnak tanulni, olaszt, spanyolt, németet, orosz, eszperantót stb. nem. Ha megvizsgáljuk vajon melyik nagy nyelv (mint uralkodó nyelv) lenne alkalmas a nyelvi vezető szerepre melyről az UNESCO főigazgatója szól az üzenetében, ismét a nyelvi imperializmus veszélyét kell látnunk, bár a meghirdetett célkitűzésnek nem ez a szándéka.

- folytatjuk -

ÉSZAKMAGYARORSZÁGI HÍR

Pásztor László, Pásztor Lászlóné H-3530. Miskolc, Király u.25. 2/2.

Tel.: + 36 70 206 1739

Tel.: + 36 70 570 8895

E-Mail: pasztor.laszlo4@chello.hu

Weblap: <http://kiralylajos.extra.hu>

MSN: pasztor.laszlo4@chello.hu